

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ OFICIALĂ A EPISCOPIEI ARAD

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 160 Lei

Mai multă lumină

Intr'una din zilele acestea care bat la poarta unui nou an școlar, mi-au venit în minte cuvintele pe care le-a rostit Goethe, pe patul de moarte: „Mai multă lumină“... Nu știu câți dintre tinerii care se îndreaptă din toate unghiurile țării spre școlă, ce-și deschid larg porțile, pentru a-i primi, cunosc cuvintele pe care le-a spus odinioară marele autor al lui Faust; și mai ales mă întreb, câți dintre ei au simțit necesitatea de a aduna în sufletul lor cât mai mult din această lumină.

Desigur, cei mai mulți se duc la școală pentru a-și înjgheba o carieră și nicidecum din dragostea pentru „lumină“, din dragostea pentru carte, din dorul de a-și cizela o personalitate, de-aș închegea un caracter. E și explicabil să fie așa. Astăzi lumea aleargă după folosul imediat, ori roadele luminii pe care ai adunat-o în școală, ale personalității, ... ale caracterului, se văd prea târziu... Ba, de multe ori, suferința întrece folosul pipăibil ce ți-l aduc ele.

Și totuși, Platon zicea că „nu este nimic mai dumnezeesc decât educația; prin educație omul ajunge într'adevăr om“... Dar acestea sunt cuvinte care aparțin unui veac mai bun, cuvinte care au fost spuse într'un veac, când Socrate a preferat să bea paharul cu otravă, ca să întărească și mai mult prin aceasta dragostea lui pentru înțelepciune.

Keyserling scria undeva că: „Oamenii ajung în genere scopul către care sunt chemați, și dacă corabia vieții lor naufragiază, este pentru că stânca se află de obicei în ei înșiși“. E adevărat că de cele mai multe ori, pricina naufragiului suntem noi înșine, și naufragiem tocmai pentru că nu suntem în stare să vedem stânca ce zace în umbră. Dacă ar fi vorba numai de un naufragiu individual, încă n'ar fi mare lucru. Dar în fiecare dintre noi se ascunde stânca ce ar putea să ducă la naufragiu un neam întreg. Iată de ce este dator fiecare să se lumineze, pentru ca să evite nu numai un naufragiu individual, ci naufragiul unui neam întreg.

Astăzi mai ales, când oastea țării flutură drapelul victoriei departe, pe malurile Volgei, când se cimentează cu sânge și cu oseminte de eroi temeliiile României de mâine, ar fi o crimă ca tineretul să dezerteze dela datorie și să neglijeze cartea. Pe temeliiile acestea de sânge și de foc, mâine va trebui să trasăm hotarele spiritualității românești.

În cele două decenii care au trecut dela unirea cea mare, s'a consumat o tristă experiență, care a dus Țara la naufragiu. Stânca buclucașe era ascunsă în umbră, în fiecare dintre noi, dar n'am știut să o vedem și să o evităm. Iată de ce e nevoie de „mai multă lumină“, pentru ca să vedem stânca și să evităm un viitor naufragiu, care ar putea fi și mai dezastruos. La ce bun toată jertfa, dacă nu vom putea să asigurăm luptătorilor de azi, un mâine lipsit de griji, un mâine în care să uite rănilor ce vor săngera toată viața.

Să nu uităm un lucru, că istoria se scrie cu sabia, dar și cu condeiul; că după ce se va sfârși noaptea cea neagră a războiului, va trebui să se ivească lumina, lumina care dă viață tuturor. Soldații de astăzi își fac datoria din plin. Soldații de mâine, care vor fi mai mult ai luminii de cât ai focului, vor trebui să și-o facă și ei la rândul lor. Dar pentru aceasta trebuie să fie pregătiți. E nevoie ca zi de zi, în școală, să se pregătească pentru a putea lua parte efectiv la trasarea hotarelor spirituale ale României pentru care se jertfesc astăzi atâția luptători credincioși.

Fiecare tânăr ce se îndreaptă spre școală, să-și facă o deviză din cuvintele lui Goethe, și să caute să stărpească răul ce există în el, din rădăcină. „Voința înțelepciunii, — zice Maeterlinck — are putere de a îndrepta tot ce nu atinge de moarte corpul nostru“... Corpul nostru încă nu a fost atins de moarte și-și cere dreptul la viață, iar viața înseamnă lumină.

Lucian Emandi.

Preotul în slujba neamului

Un neam care nu are cu adevărat pe Hristos Domn al său, e ca o corabie purtată pe valurile tuturor greutăților și necazurilor.

(Comunicatul Sfântului Sinod S.XII, 1940).

În propoziția citată din comunicatul celui mai înalt for al sfintei noastre Biserici, fără îndoială se cuprinde un adevăr istoric pe care veacurile de lumină creștină l-au confirmat și-l confirmă încă.

„Lumina lui Hristos luminează tuturor“.

E crezul sfânt de întotdeauna al românului, cheia de boltă a fericirii lui vremelnice și veșnice, temeiul de viață al sufletului românesc de pretutindeni. Din plămada lui n'a lipsit o clipă credința creștină. Ne-o spun bătrânele cronici, îngălbenitele file de istorie, pravilele voevodale, ne-o spune mult iscusita slovă a trecutului nostru. La umbra crucii s'a născut și a dăinuit neamul nostru românesc. Pe prag de biserică și-a plâns durerea și și-a întremat sufletul în vremi de restrîște și tot acolo — înfiorat de bucuria clipei senine — își proșternea genunchiul în semn de suprem omagiu adus cerului.

În tiparnițele mănăstirești ni s'a fixat graiul. În smeritele bisericuțe de Lemn, — ridicate pe creastă de deal sau pitulate în adâncimi de văi — s'a păstrat integritatea patrimoniului nostru spiritual, nerăvășit de cei ce voiau să ni-l destrame. Dangătul de clopot înfrățit cu sunetul de buciom vestea primejdia. Crucea binecuvânta sabia iar sabia apăra crucea. Din acelaș caval răsuna și colindul sfânt dar și doina cea de jale. În galeria figurilor reprezentative ale vieții neamului, alături de voevozii români se înșirue marii ierarhi ai Bisericii străbune.

Cel ce peste veacuri a ținut aprinsă și a purtat torța creștinismului și naționalismului românesc a fost preotul. El a oficiat cu elan sfânt și devotament curat la altarul Bisericii și la cel al neamului. Pentru lege și neam, a luptat, a pățimit și s'a jertfit. Trosnetului oaselor frânte de roată ale lui Horia i-a ținut ison cântecul de durere al preoților martiri și pătimitori prin întunecate temnițe, pentru apărarea turmei lor. Vreți dovezi? E de prisos a mai desgropa trecutul. Ni le furnizează prezentul!

Din negura trecutului, Nicolae Iorga desprindea și portretiza silueta preotului prin magistrala caracterizare: „Umilii preoți de mir au călăuzit neamul pe drumurile pământului fără a-și desface ochii dela cer, dând istoriei noastre cărturari,

caligrafi, sculptori, oameni de stat, ostași, mucenici și sfinți“. Prin munca dascălilor și a preoților, Biserica a unit sufletele acelorași frați pregătind unirea cea mare. Într'un cuvânt am putea spune că Biserica era neamul și neamul era Biserica, sau după cum mai zilele trecute însuși Prim-Ministrul țării zicea: „Biserica noastră este ziditoare de neam“.

Am conturat în linii de tot generale luminoșul trecut al Bisericii și al preotului român, în slujba neamului, nu cu scop apologetic, căci marile lor servicii aduse țării și neamului nu pot fi contestate de nimeni, atâta vreme cât istoria cu realitatea ei le stă mărturie.

Am făcut-o însă pentru a lega trecutul cu prezentul. Am evocat trecutul, ca dintr'ânsul să se inspire prezentul, ca prezentul să poată schița viitorul.

Mi-am ales subiect al acestui articol: „Preotul în slujba neamului“, tocmai în clipele acestea de răscruce ale istoriei, tocmai în zilele în care neamul nostru întreg își exprimă vajnic, demn și cu înțelepciune nădejdea în dreptatea de care este însetat și pentru care eroic se jertfește, tocmai în zilele în care Biserica și școala „instituți le menite să cărmuiască spiritualitatea neamului nostru“, sunt chemate la marea operă de zidire a viitorului românesc.

Este adevărat că nu de mult Biserica era declarată o instituție particulară și religia un opium pentru oamenii naivi și simpli, iar preotul un personaj de prisos în societate. Consecințele firești ale acestor caracterizări și stări de lucruri, nu au întârziat să se arate: otrăvirea sutletului nației. Vina o purtă, de sigur, tot preotul și Biserica. Nu odată s'a vorbit despre pasivitatea Bisericii, ci de atâtea ori. Mare mi-a fost mirarea când într'o — de altfel frumoasă lucrare a unui mare învățat român, am cetit] cuvintele: „Biserica lăncedă de azi nu ne mai mulțumește ci din potrivă ne mahneste“. Cetind acestea, am rămas mahnit și nu am putut să mă las convins că prezentul Bisericii noastre ar fi chiar atât de mic, încât am putea-o numi de a-dreptul lăncedă. Am făcut reflexii, am meditat și am constatat că încă tot din tinda Bisericii licărește raza speranței de mai bine și tot în Biserică se conservă sufletul de român, fapt ce de altfel îl recunoaște și însuși autorul cuvintelor citate, când mai târziu scrie: „Atárnă de preoți și de învățători — dacă noi românii mai putem fi noi înșine — în mijlocul vârtejului care risipește și amestecă toate popoarele slabe. Numai cine va rezista, acela va dăinui, dar nu va rezista de cât cel ce va fi pregătit să reziste, închizându-se ca într'o cetate în

obiceiurile care exprimă personalitatea neamului său“.

După zisa Sf. Apostol Pavel: am fost „strămtorați, dar nu striviți; în grea cumpănă, dar nu desnădăjduiți; prigoniți, dar nu părăsiți“ (2 Cor. 4,8). Astăzi iată Ministrul Culturii Naționale și al Cultelor ne chiamă să trecem „dela remorcă la pilotaj“. Sunt semne bune! Bisericii i se dă iar importanța cuvenită. Este chemată să-i fie neamului mamă ocrotitoare, ca în trecut. Zile mari! Pe câmpul de bătaie în tranșee ostașul român scrie cu sângeră un capitol de glorie al istoriei sale naționale. În lăuntru țării neamul întreg este chemat a-și cimentă un tateea sa. Cel ce nu dă răspuns chemării patriei mame este un trădător peste al cărui creștet va cădea trăsnetul blestemului generațiilor viitoare. Trecutul, mărețul trecut al Bisericii, poruncește: Preotul la datorie, în slujba neamului... Trebuie să fie și va fi! Dar să i se dea nu numai lucru ci și cadrul și putința de lucru. Din această se desfac trei lucruri și anume:

1. Să nu-i fie sustras sufletul poporului.
2. Să i se dea un cadru cu optime condiții de lucru.
3. Să-i fie prețuită munca.

Ad. Nr. 1. Ca să poți modela sufletul trebuie să-l ai la îndemână. Ori, când îl are preotul la îndemână, dacă în programa analitică a școlii primare studiului religiei i se rezervă o oră pe săptămână; unii dintre pedagogi nu erau de părerea să se dea nici atâta. Un mare cotidian din Capitala țării mai anii trecuți milita pentru a fi ștearsă ora de religie, pe motiv că nu-i trebuie elevului instrucție religioasă ci mai mult educație religioasă.

De părerea aceasta se apropie și domnul profesor C. Narly în lucrarea sa „Pedagogia Generală“ când zice: „Dacă în locul instrucției religioase s'ar face loc cu precădere educației sentimentului religios și aceasta mai puțin în școală și mai mult în Biserică, religiozitatea ar spori“.

Deși din capul locului sunt de părerea că drept bază a educației religioase este însăși instrucția religioasă, să admitem că am renunța la ea, dar atunci ne întrebăm: Cum putem avea sufletul nației în Biserică, atunci când în timpul slujbei, restaurantele, matineurile teatrale, etc., sunt tot atâtea pietre de poticnire puse parcă anume în calea creștinului de toate vârstele.

Deci dar, dacă nu ți se pune la îndemână sufletul neamului, cum să-l formezi?... Iată pentru ce preotul trebuie să ceară să i se dea acest suflet ca unuia ce va să dea seama pentru el și înaintea oamenilor și a lui Dumnezeu.

Ad. Nr. 2. Să i se dea un cadru cu optime condiții de lucru. Bisericii să i se dea toată atenția. Să nu fie privită ca o chestiune particulară căci această „incapsulare în viața privată este o poziție de nesuștinut“ (Anton Wortlitscheck). În lupta contra dușmanilor Bisericii și ai neamului, să fie sprijinită de toți cei ce au o cât de mică răspundere în viața neamului.

Să se pună stavilă acțiunii de uzurpare a vieții naționale, mascată în tormă de credință religioasă, pe care o reprezintă sectele. Să se trieze și distrugă literatura pornografică. Biserica să fie sprijinită material și moral de Stat, după principiul I. P. S. S. Patriarhului Nicodim: „Unde ordonă statul ordonă și Biserica și unde sfătuește Biserica ascultă și statul“.

Ad. Nr. 3. Munca preotului să fie prețuită. Corolarul obligațiilor îl constituie drepturile corespunzătoare. Distribuția lor să fie luată în aceeași considerare ca la obligații. Atât...

În vâltoarea vieții, în dansul lugubru, în sbuciumul general în care se sbate omenirea toată, este înrolat și poporul român. Suferințele sunt multe și jertfele mari. Preotul trebuie să fie aceea ce-i spune poporul: „Părinte“. Să mângâie, turnând peste rănile adânci din inimi balsamul alinător al cuvântului sfânt, să ajute organizând caritatea creștină, să ia apărarea celor obidiți și nedreptățiți, să îmbărbăteze pe cei desnădăjduiți, să vegheze ca o strajă neadormită la sufletul neamului, cea mai mică patimă ce ar putea primejdi sufletul românului s'o plivească la timp.

În fine, să alimenteze neîncetat flacăra naționalismului, până la fanatism.

Să nu se uite că undeva anonimul cronicar însăilează și încrustează pe răbojul vremii fapte curente, care, ca mâine, din sumbre sau zămbitoare pagini de istorie vor grăi posterității. În istoria poporului român Biserica și preotul au înscris numai pagini strălucite. De astă dată ea ne stă și nouă, celor de azi, deschisă! Vom fi noi epigoni, „simțiri reci, harfe sdrobite“?... Să nu fie! Să ne facem din plin datoria, chiar și când lumea ne-ar refuza recunoștința, știind că: „Cerul mării Tale Doamne este locul răsplătirii noastre“.

Gheorghe Balta
preot.

Iubire și iertare

Încă un fapt ciudat. Vezi oameni plângându-se de lipsă de iubire și la rândul lor uită să fie iubitori. Sunt ca și frunzele din pomi: bătute de vânt, amestecate și atinse unele de altele și totuși streine între ele.

Și doar, fără această tencuială socială, iubirea, nu se poate face nimic trainic. De o pilă, ori de-o sapă te poți folosi fără iubire; de-un câine însă, deja nu. Cu atât mai vărtos de un om. Iubirea e o lege de căpetenie a vieții dela care nu te poți abate fără urmări.

De ce atunci nu se iubesc oamenii? De ce, cum zice Tolstoi, iubirea e pentru cei mai mulți o stare întâmplătoare, ceva ce turbură din când în când cursul regulat al vieții lor, întocmai cum o deranjează pe bufniță răsăritul soarelui? Fiindcă iubirea e lucru greu. Are la temelie lepădarea de sine și dăruirea. E dușmana patimilor egoiste, a ambițiilor ușoare și a intereselor imediate.

Ceeace ne învrăjbeste e cu mult mai fără preț decât ceeace ne apropie unul de altul. Cu cât iubim mai mult cu atât suntem mai tari, mai la adăpost și gata de a ținea piept greutăților vieții.

Iubirea e o putere binefăcătoare, în așteptare, ca și o apă gata să se reverse. Puțin îi pasă că unde: în spre prieten, dușman, aproape sau străin.

Lipsa de iubire aduce după sine neîndurarea, neiertarea. Starea aceea de te miri că altu i altul și nu ceeace ești tu. Nu i suferi greșelile. Nu faci cum făcea Domnul Hristos care nu numai că le-a iertat dar le-a și purtat.

Indignările trebuiesc păstrate pentru cauze mari și nu pentru chestiuni mărunte de amor propriu. Oamenii trebuiesc iubiți așa cum sunt, pentru ca să ajungă mai buni decât cum suntem noi înșine. Iubirea e răbunarea sufletelor mărețe. Cel care nu știe ierta, nu știe să trăiască.

Oricare ar fi răutatea aproapelui, noi să nu fim decât obiect al iubirii. Răutatea lui e pe drept asupra noastră înaintea lui Dumnezeu poate că are să dea socoteală; pentru noi însă, nu-i decât o piedecă peste care trebuie să trecem, o haină aspră cu care e bine să ne obișnuim trupul un leac amar, dar vindecător.

Dacă ar fi toate bune și după placul nostru, ce-am îndura oare pentru Dumnezeu?

În acest înțeles ne îndeamnă Sfânta Scriptură să binecuvântăm pe împotrivorii noștri: ne sunt binefăcători.

Doamne! fă să văd în încruntarea pricitorului și a dușmanului, surâsul Tău!

Despre ce să predicăm?

În Dumineca 21-a după Rusalii, la 11 Octombrie 1942, să vorbim despre Sfânta Scriptură.

Biserica învață că descoperirile lui Dumnezeu se cuprind în Sfânta Scriptură și în Sfânta Tradiție.

Sf. Scriptură sau Biblia este constituția împărăției lui Dumnezeu, cartea vieții, în care se

cuprinde adevărul (In 17, 17; 18, 37), cuvântul adevărului (II Cor. 6, 7; Ef. 1, 13; II Tim. 2, 15; Iac. 1, 18), cuvântul cel bun (Evrei 6, 5), cuvântul credinței (Rom. 10, 8; I Tim. 4, 6), cuvântul mântuirii (Fapte 13, 26), cuvântul vieții veșnice (I 6, 63, 68; Fil. 2, 16; I In 1, 1), cuvântul Evangheliei (Fapte 15, 7), cuvântul Domnului (Fapte 16, 32; I Petru 1, 25), cuvântul lui Hristos (Col. 3, 16), cuvântul lui Dumnezeu (Lc. 3, 2; 5, 1; 8, 21; 11, 28; In 10, 35; Fapte 4, 31; 6, 2; 12, 24; 17, 13; 18, 11; Ef. 6, 17; I Tes. 2, 13; I Tim. 4, 4-5; Evrei 4, 12; 13, 7; Apoc. 1, 2; 6, 9; 17, 17; 20, 4) sau și mai scurt: *cuvântul* (Mc. 2, 2; 16, 20; Lc. 1, 2; In 12, 48; Fapte 8, 4; I Tes. 1, 6; II Tim. 4, 2; Tit. 1, 3; I Petru 2, 8; 3, 1; I In 2, 7).

Mare este puterea acestui „cuvânt”. Prin cuvântul lui Dumnezeu s'a creat lumea (Ps. 32, 6) și tot prin cuvânt se va judeca (In 12, 48).

Cuvântul Sfintei Scripturi are *duh și viață* (In 6, 63), e viu și lucrător (Evrei 4, 12), ține toate (Evrei 1, 3), are puterea de a converti (Fapte 6, 7; 12, 24) și de a renaște (Ef. 5, 26; Iac. 1, 18; I Petru 1, 23), întărește în răbdare și mângăie nădejde (Rom. 15, 4), luminează și învață (Ps. 118, 130; II Tim. 3, 15), îndrumă spre mântuire (I Cor. 15, 1-2; II Tim. 3, 15; Iac. 1, 21) și sfințire (In 17, 17), naște credința (In 17, 20; 20, 31; Fapte 4, 4; 13, 48; Rom. 10, 17; I Tes. 2, 13) și speranța (Rom. 15, 4; Col. 1, 5) și asigură viața veșnică (In 3, 36; 14, 24; I In 5, 13).

Toate se învechesc și trec; cerul și pământul. Scriptura nu se poate desființa (In 10, 35); cuvintele Domnului rămân în veac (Mt. 24, 35; Mc. 13, 31; Lc. 21, 33; I Petru 1, 25), nu se învechesc, au tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte, pentru că vin de sus, dela cel veșnic, dela Dumnezeu, prin insuflare.

— „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos spre învățatură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțeleptirea întru dreptate, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit, bine pregătit pentru tot lucrul bun” (II Tim. 3, 15-16).

Credința în inspirația sau insuflarea Sfintei Scripturi, Biserica o mărturisește în articolul 8 din Crez: „Și întru Duhul Sfânt... care a grăit prin proroci”.

Despre insuflarea dumnezeiască a cărților biblice avem temeuri destule, atât în Vechiul Testament (Ieș. 4, 12; II Sam. 23, 2; Isaia 6, 5-9; Ier. 29; Avacum 3, 2 ș. a.), în număroasele expresii: „Așa zice Domnul”, „Așa grăește Domnul”, „Fost-a cuvântul Domnului către mine”,... cât și în Noul Testament (Mc. 7, 13; I Petru 1, 20-21; II Tim. 3, 15-17).

Alte dovezi despre inspirația divină a Sfintei Scripturi avem în *profețiile mesianice* și în *istoria*

iudeilor. Împlinirea Scripturilor în persoana Mântuitorului este un semn convingător despre Dumnezeu. Sa, după cum însuși spune: „Cercetați Scripturile, ... acelea sunt care mărturisesc despre mine” (In 5, 39; Mt. 26, 54; Lc. 4, 18—21). Istoria iudeilor de asemenea este o dovadă vie despre inspirația divină a Bibliei. Patru mii de ani iudeii au mărturisit credința în Mesia, și când a venit și-au tradat misiunea de „popor ales” și L-au răstignit, după cum au spus profeții. Răstignindu-L și continuând a se lepăda de El, ei împlinesc și astăzi proorociile (Is. 53, Ps. 21; 68, 25).

Astfel de fapte istorice, prezise înainte cu multe veacuri și întâmplate cu exactitate matematică și geografică, arată că Sf. Scriptură este *Cartea*, inspirată de Dumnezeu, unică între toate cărțile omenirii, pe care *nimeni*, prin nimic, *nu o poate desființa* (In 10, 35).

Dar pe lângă toate acestea, ca și sărbătorile creștine, cuvintele Sfintei Scripturi au un farmec, o putere, o muzicalitate, o frumusețe, o încântare, pe care nu le mai întâlnim în nicio altă carte. Aceste însușiri de carte inspirată de Dumnezeu, au făcut ca Sf. Scriptură să fie tradusă în cele mai multe limbi — peste opt sute, — să fie cartea cea mai citită și cea mai răspândită din toată lumea.

Sf. Scriptură e păstrată de Biserică. E averea Bisericii și numai Biserica are dreptul să o explice. A cerceta și citi zilnic Scriptura (Fapte 17, 2), e o datorie a fiecărui creștin, pentru a fi *tare* în cuvintele ei (Fapte 18, 24, 28), dar a o tâlmăci numai Biserica are dreptul. Afară de Biserică, Biblia nu mai slujește lui Dumnezeu, cum e cazul sutelor de secte, care rătăcesc cu Biblia în mână, fără să poată ajunge la o învățătură și tâlmăcire unitară. Sf. Scriptură e opera Duhului Sfânt și „Duhul Sfânt nu se poate contrazice”, cum se contrazice ereticii și se desbină toți rătăciții dela calea adevărului și a mântuirii, adevărind astfel cuvântul Domnului: „Vă rătăciți neștiind Scripturile și puterea lui Dumnezeu” (Mt. 22, 29).

În Sf. Scriptură sunt părți ușoare, care se pot citi și înțelege de toți cititorii, cum sunt cele de cuprins moral, dar sunt și *locuri grele de înțeles* (Fapte 8, 26—35; II Petru 3, 16—17), cele de cuprins dogmatic, pe care cei neștiutori le răstălmăcesc (II Petru 3, 16) și astfel strecură printre oameni *eresuri* pierzătoare (II Petru 2, 1; I Tim. 1, 7). În astfel de cazuri Sf. Scriptură ne îndeamnă să nu ne mulțumim cu lauda luminării dela Duhul Sfânt, nici să tâlmăcim după plac (II Petru 1, 20-21) ci să cercetăm dacă duhurile sunt după adevăr sau nu, și vin dela Dumnezeu sau dela diavol. „Iubiților, să nu credeți oricărui duh, ci să *ispitiți duhurile*, de sunt dela Dumnezeu; fiindcă mulți

prooroci mincinoși au ieșit în lume” (I In 4, 1).

Despre *roadele* sau efectele învățăturilor biblice ne vorbește Mântuitorul în parabola sămănătorului (Mt. 13, 1—23; Mc. 4, 1—2°; Lc. 8, 1—15). Ele depind totdeauna de calitatea pământului inimii în care cad.

Despre *însemnătatea* și valoarea Scripturii ne grăește Mântuitorul în parabola bogatului nemulțumit și a săracului Lazar (Lc. 16, 19—31).

Pătimașul, nepăsătorul de cele sfinte, nelegiuitul și necredinciosul, mai întâi pofteste să învieze cineva din morți ca să creadă în cuvântul lui Dumnezeu și să se pocăiască.

Semne cere și nu i se vor da... Căci ce folos am avea dacă ar învia cineva din morți?... Ar crede în el câțiva și mulțimea cea mare din lume și cei care vor veni din urmă, nu vor mai crede. Se vor îndoi, cum se îndoiesc și astăzi — unii — de minunile și învierea Mântuitorului. Vor zice că a fost poveste, iluzie, halucinație, minciună.

Semnul n'ar fi de niciun folos. Ar face numai senzație și ar trece, ca o senzație.

Pătimașii, necredincioșii și nelegiuiții au pe Moise și proorocii; să creadă în ei și se vor mântui.

Aci e vorba de Sf. Scriptură. *Cine nu crede ce se scrie în ea, nu va crede nici în cadavrele înviate ale morților.*

Adevăr grăim: Toți oamenii vin din ceea ce e lumea; din lumea de dincolo de moarte și de materie; și nu-i credem. Fiecare naștere este o minune totașa de mare și neînțeleasă ca și minunea unei învieri din morți. Și atunci, cum vom crede pe un înviat din morți, când nu credem nici pe cei vii.

Sf. Scriptură este mai mult decât o înviere din morți; e cartea vieții eterne, cartea înțelepciunii și a descoperirii lui Dumnezeu; e cartea culturii creștine, averea cea mai scumpă a Bisericii.

Cineva a asemănat-o cu o farmacie din care putem lua tot felul de leacuri pentru orice boală, dar și otrăvuri, cum au luat sectarii atâtea învățături greșite. Un țăran a asemănat-o cu o pădure în care ști cum să intri, dar nu mai ști cum să ieși. Dar Sf. Scriptură e mai mult decât o farmacie, sau decât o pădure. E ca și natura întreagă; e cartea deschisă a naturii, cu șesuri mănoase, văi, coline, dealuri, stânci și munți, cu flori, plante și tot felul de pomi, — cu toate frumusețile ideilor înalte și a virtuților morale.

Dorește cineva istorie, citește pe Moise, cărțile Regilor, Cronicele și Faptele Apostolilor;

Dorește cineva cea mai înaltă filosofie, citește Evanghelia sau Apocalipsul sf. Ioan Teologul;

Dorește cineva principii pedagogice clasice,

cetește cărțile de Înțelepciune și Proverbele din Vechiul Testament;

Dorește poezie, cetește Psaltirea și parabolele Mântuitorului;

Dorește oratorie, cetește cuvântările profesorilor, ale apostolilor și ale Mântuitorului;

Dorește biografii, cetește Evangheliile Mântuitorului și Faptele Apostolilor... Tot ce este mai bun în cărțile lumii, aflăm în Sf. Scriptură, în *Cartea* cea mai răspândită, cea mai cuceritoare și mai convingătoare din toată lumea.

Cu toate acestea, în societatea noastră Biblia se cetește și ascultă foarte puțin. Noi trăim, mai ales la oraș, din contradicții. Ne numim creștini și nu ne prea rugăm; ne numim creștini și nu prea mergem la biserică; ne numim creștini și nu ne prea spovedim și cuminecăm; ne numim creștini și nu prea cetim Biblia. Uităm că dincolo de Biblie și Biserică ne așteaptă haosul și dezastrul; haos și dezastru în viața familială, națională, pretutindeni haos și dezastru.

Pentru iubirea, prețuirea și citirea Sfintei Scripturi Biserică ne dă cel dintâi exemplu. Ea are față de Sf. Scriptură un adevărat *cult*. La toate slujbele se cetesc părți din ea: Apostolul, Evanghelia, Paremiile, Psaltirea, ș. a. Când intrăm în biserică ne facem sf. cruce, ne închinăm și sărutăm Sf. Evanghelie, iar când se cetește din ea îngenunchem. Prezența ei în mijlocul bisericii închipue pe însuși Domnul nostru Iisus Hristos, cu noi până la sfârșitul veacurilor.

Cetiți, iubitorilor, Sf. Scriptură, în deosebi Noul Testament și Psalmii. Credeți în cuvintele ei și îndreptați-vă viața după luminile ei. Cetiți în ea cu drag, cu pietate și cu toată atenția, căci trăim și prin cuvântul lui Dumnezeu, nu numai cu pâine (Deut. 8, 3; Mt. 4, 4). Sf. Ioan Gurădeaur scrie că „din necunoașterea Sfințelor Scripturi izvoresc mii de rele; de aici a răsărit batjocura cea mare a eresurilor, de aici viața negrijită, de aici necazurile cele fără de folos“.

Cine iubește pe Domnul, acela cetește și păzește cuvintele Lui (In 14, 23) și cine păzește cuvântul este fericit (Lc. 11, 28), înțelept (Mt. 7, 24-5; Lc. 6, 47-8) și nemuritor (In 8, 51). Cine îl calcă e nebun (Mt. 7, 26-7), se amăgește (Iac. 1, 22-3) și la judecată se va rușina (Mc. 8, 38; Lc. 9, 26).

— „Doamne la cine să ne ducem? Tu ai cuvintele vieții veșnice“ (In 6, 68). *Pașii mei îndreptază-i după cuvântul tău și să nu mă stăpânească nicio fărădelege.*

Cărți

Dr. Petru Rezuș: Curs de Teologie fundamentală. Caransebeș 1942.

Apariția unui curs complet de Teologie fundamentală este un eveniment și dovada unui curaj excepțional. Eveniment, deoarece astfel de lucrări apar foarte rar și cu foarte mari cheltuieli materiale; curaj excepțional, fiindcă nu oricine se încumetă să expună principiile fundamentale ale religiei creștine, să le susțină și să le apere față de scrierile și curentele adversare, iar de altă parte să înfrunte eventualele critici nefavorabile la care poate să fie supus.

Părintele Dr. Petru Rezuș, tânărul și muncitorul profesor dela Academia de Teologie din Caransebeș a avut acest curaj și astfel ne oferă prilejul să încreștăm evenimentul apariției celui dintâi curs și tratat complet de Teologie fundamentală scris de un profesor ortodox român.

(Lucrările apologetice anterioare sau sunt traduceri, sau sunt incomplete, sau sunt modeste manuale de liceu, sau sunt încadrate ca studii introductive ale Dogmaticii, sau au rămas în manuscrise nepublicate).

Am avut, și mai avem, profesori eminenti, cari au ținut cursuri vestite de frumoase și de temeinice, dar fără să le publice. Nu și-au impus disciplina unei munci sistematice și fără răgaz ca să dea culturii și teologiei noastre lucrările pe care le pretinde spiritul veacului nostru și de cari avem atâta lipsă. Mare regret...

Părintele Rezuș, și din acest punct de vedere merită recunoștință.

Sistemul lucrării Sfinției Sale este cel consacrat în tratatele apologetice:

O *introducere* în care se cuprind capitolele despre definiția, obiectul, metodele, scopul, însemnătatea, istoricul și literatura disciplinei apologetice, după care urmează cursul propriu zis, care se împarte în patru părți.

Partea I tratează despre *existența personală a lui Dumnezeu*; despre posibilitatea cunoașterii raționale a lui Dumnezeu și despre curentele sau sistemele noetice care se opun acestei cunoașteri, despre argumentele pentru dovedirea existenței lui Dumnezeu, despre creație, despre providență și despre sistemele de cunoaștere opuse monoteismului.

Partea II se ocupă cu învățătura despre *suflet*; despre existența, spiritualitatea, libertatea și nemurirea sufletului, și despre corp, — crearea, unitatea și vechimea speciei umane.

Partea III studiază *revelația divină*; noțiunea, posibilitatea, necesitatea și cognoscibilitatea re-

velației, criteriile revelației: minunile și profețiile, desvoltarea istorică a revelației și fundamentarea pozitivă a divinității Mântuitorului și a creștinismului.

Partea IV este un tratat despre *ființa, originea și istoria religiei*, și încheie cu un adaus despre *Biserica ortodoxă*.

În peste șase sute de pagini, autorul cuprinde un foarte bogat material apologetic, pus la curent cu ultimele lucrări teologice și cu ultimele ipoteze și teorii contrare creștinismului, între care se numără și cele ale filosofilor români, inclusiv a d-lui L. Blaga.

Sunt și unele părți din această operă care pot fi supuse unui examen critic, dar nu este locul să ne ocupăm de ele aici.

Acum e suficient să anunțăm evenimentul apariției lucrării și să invităm cetitorii să caute și să ispитеască opera Părintelui Rezuș, din care vor învăța multe și importante cunoștințe asupra religiei în care ne naștem, trăim și ne mântuim.

Informațiuni

■ **P. S. S. Părintele Episcop Andrei**, în 28-29 Sept. 1942 a fost la Sibiu, unde a participat la ședințele sinodului mitropolitan și ale Fundațiunii Gojdu.

■ **Monitorul Oficial** a publicat un decret-lege prin care se acordă, cu începere dela 1 Noiembrie 1942, P. S. S. Episcopului Gherontie Nicolau, al Constanței, o pensie viageră lunară de 30.000 lei.

■ **Asociația „Astra”** și-a ținut adunarea anuală Duminică în 27 Sept. c. în sala festivă a prefecturii din Sibiu, sub președinția dlui prof. univ. dr. Iuliu Moldovan. A participat elita intelectualității ardelen. După cuvântarea președintelui și expedierea telegramelor omagiale, I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae, într-o cuvântare patriotică, a făcut un calduros apel către membrii Astei să tindă o mână de ajutor fraților lipsiți din Nordul Ardealului. Pe lângă propunerea de a se forma în acest scop comitete speciale în întreg Ardealul și Banatul, I. P. S. Sa a scris din partea Mitropoliei 100.000 lei și din casa personală a I.P.S. Sale 50.000 lei.

Propunerea a fost primită cu multă însuflețire, apoi s'au cetit rapoartele anuale ale Asociației, la care diferiți membri au luat cuvântul.

În după amiaza zilei dl prof. S. Dragomir a ținut o instructivă conferință despre „Un capitol ales din istoria redeșteptării politice a Românilor ardeleni”, la care a participat un public ales și numărös.

Și de astădată, după spusa președintelui ei, „Astra” decretează mobilizarea spirituală a Ardealului pentru ducerea la sfârșit bun a luptei pentru împlinirea totală a idealului nostru național și cultural, prin armele neînvinsse ale spiritului.

■ **Asociația Generală a Clerului** și-a ținut congresul anual Joi în 24 Sept. 1942 la Cernăuți, sub președinția I.P. S.S. Mitropolitului Tit Simedrea al Bucovinei și cu asistența d-lui gen. Corneliu Calotescu, guvernatorul Bucovinei.

După cuvântarea I.P. S.S. Mitropolitului Tit, a vorbit d-l guvernator Calotescu, din cuvântarea căruia reproducem aceste rânduri:

...„Noi știm că atunci când Mântuitorul Iisus Hristos a intrat în templu și l-a găsit pângărit, a pus mâna pe biciu și a dat afară pe pângăritori. Biciul Mântuitorului, la noi s'a transformat în sabie, iar la dv. în cruce. Noi cu sabia și dv. cu crucea trebuie să fim alături, s'o mânuim și unii și alții cu vrednicie, fiindcă, după cum în fața sabiei dușmanul fuge, tot așa și în fața crucii, diavolul dispore.

Tot ca ostaș, știu ce valoare are cuvântul, fiindcă cuvântul este dela Dumnezeu. Dar mai știu că exemplul este mai tare decât cuvântul. Prin urmare, dacă putem declara regalitatea cuvântului, nu putem să nu declarăm suveranitatea faptei.

După cum preoțimea creștină ortodoxă din România, în trecut, a menșinut, prin fapte și prin cuvinte, credința strămoșească și sentimentul național, am convingerea fermă că preoțimea de astăzi va fi aceea care va veni, prin fapta ei, prin exemplul ei, să menșină credința strămoșească și sentimentul național, la înălțimea sacrificiilor pe care cu toții le facem pentru mântuirea acestui popor”.

Au mai vorbit preoții I. Vască în numele clerului bucovinean, Pavel Cuciujna în numele clerului basarabean, apoi s'a votat moțiunea de aderare la lupta pe care M. S. Regele și Conducătorul Statului o duc împotriva bolșevismului distrugător de biserică și de cultură. După trimiterea telegramelor omagiale, Păr. Stelian Iliescu a cetit referatul despre „Colaborarea preoțimii ortodoxe la triumful cauzei românești în actualul război”, iar Păr. Al Nicoreanu a făcut o dare de seamă asupra activității Asociației din anul 1936 data ultimului congres, până astăzi, apoi s'a ales următorul comitet: Pr. Al. Nicoreanu președinte, P. Cuciujna, I. Vască, I. Marina, C. Nonea, H. Filimon, St. Iliescu, L. Dumitrăchescu și Gr. Cernăianu membri.

De încheiere Păr. Al. Nicoreanu a mulțumit pentru alegere, a adus prinos de închinare eroilor căzuți pe câmpul de luptă și a cetit o serie lungă de desiderate pe care congresul le-a aprobat.

■ **Dăruiri.** Doamna și Părintele Profesor Dr. Gheorghe Popoviciu dela Academia Teologică din Arad au dăruit în amintirea regretatului lor fiu, *Radu Mircea Popoviciu*, o frumoasă icoană a Preacuratei Maicii Domnului, pentru Catedrala din Arad. Dumnezeu să primească jertfa dăruind veșnică odihnă răposatului Radu Mircea și alinând durerea părinților lui.

■ **La Râmnicul-Vâlcea**, pe lângă Seminarul teologic de acolo, s'a înființat o secție monahală. Aci se vor înscrie toți elevii fostului seminar dela Cernica.

Ad Nr. 2916/1942.

Comunicat

Parohiile, la care — în urma circularului Nr. 2916/1942 — cheltuelile sunt majorate față de cele din bugetul ordinar aprobat, pentru a. c., nu vor face buget suplimentar.

Arad, la 30 Septembrie 1942.

Consiliul Eparhial.

Asociația Clerului „Andrei Șaguna“, Secția Arad

Nr. 28/1942.

Convocare

Onorații membri ai Secției Arad din Asociația Clerului „Andrei Șaguna“, prin aceasta sunt convocați în adunare generală ordinară, care se va ține, cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop, în ziua de *Vineri 16 Octombrie 1942, orele 9 a. m.* în aula Academiei Teologice din Arad, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Serviciul Chemării Sfântului Duh în Catedrală la orele 8 $\frac{1}{2}$ a. m.
2. Deschiderea adunării, la orele 9 a. m. în aula Academiei Teologice.
3. Conferința preotului Ioan Buțiu, cu titlul „Insemnări pe marginea unei comemorări“ (Sinodul dela Iași).
4. Raportul general despre activitatea Secției în anii 1940 și 1941.
5. Raportul cassierului.
6. Raportul comisiei de control a fondului de ajutor preoțesc, asupra gestiunii fondului din anii 1940/41 și 1941/42.
7. Conferința preotului Ioan Nădăban despre: „Problema manualelor de religie, în special a Catehismului, în școala primară“.

8. Propuneri, cari vor fi prezentate biroului Secției (pe adresa preot Viorel Mișuțiu, Arad, Str. Gojdu 2) în scris, cel mai târziu până Miercuri în 14 Octombrie a. c.

Cucernicii Preoți membri ai Secției, sunt invitați a da prin prezența lor importanța cuvenită problemelor profesionale ce-i privesc*).

Arad, la 25 Septembrie 1942.

Președinte, Preot *Viorel Mișuțiu*.

Secretar, Preot *Ilie Șeran*.

*) Ceice doresc a lua masa la cantina Academiei Teologice pentru un preț avantajos, se vor anunța înainte cu 4 zile printr-o carte postală Păr. V. Mișuțiu, str. Gojdu 2, Arad.

Nr. 4487/1942.

Concurs

Se publică concurs din *oficiu*, cu termen de *15 zile*, pentru întregirea parohiei *Arad-Șega*, protopopiatul Arad.

Venite:

1. Sesia parohială 26 jug.
2. Casa și grădina parohială.
3. Stolele legale.
4. Salarul dela Stat.
5. Răscumpărarea birului parohial, 600 lei anual.

Parohia este de clasa *primă*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Preotul numit la această parohie va plăti impozitele după beneficiul preoțesc din al său.

Arad, la 1 Octombrie 1942.

† *Andrei*, Episcop.

Traian Cibian, consilier ref. eparhial.

In Editura Diecezană din Arad
A apărut pentru Școlile Duminecale

70

Cântări religioase

cum se cântă în Eparhia Aradului
cu aprobarea și binecuvântarea P. S. Sale

Părintelui Episcop Dr. ANDREI MAGIERU

pe note liniare de TRIFON LUGOJAN
Directorul Școlii de Cântăreși Bisericești din Arad

144 pagini mari, Lei 150.